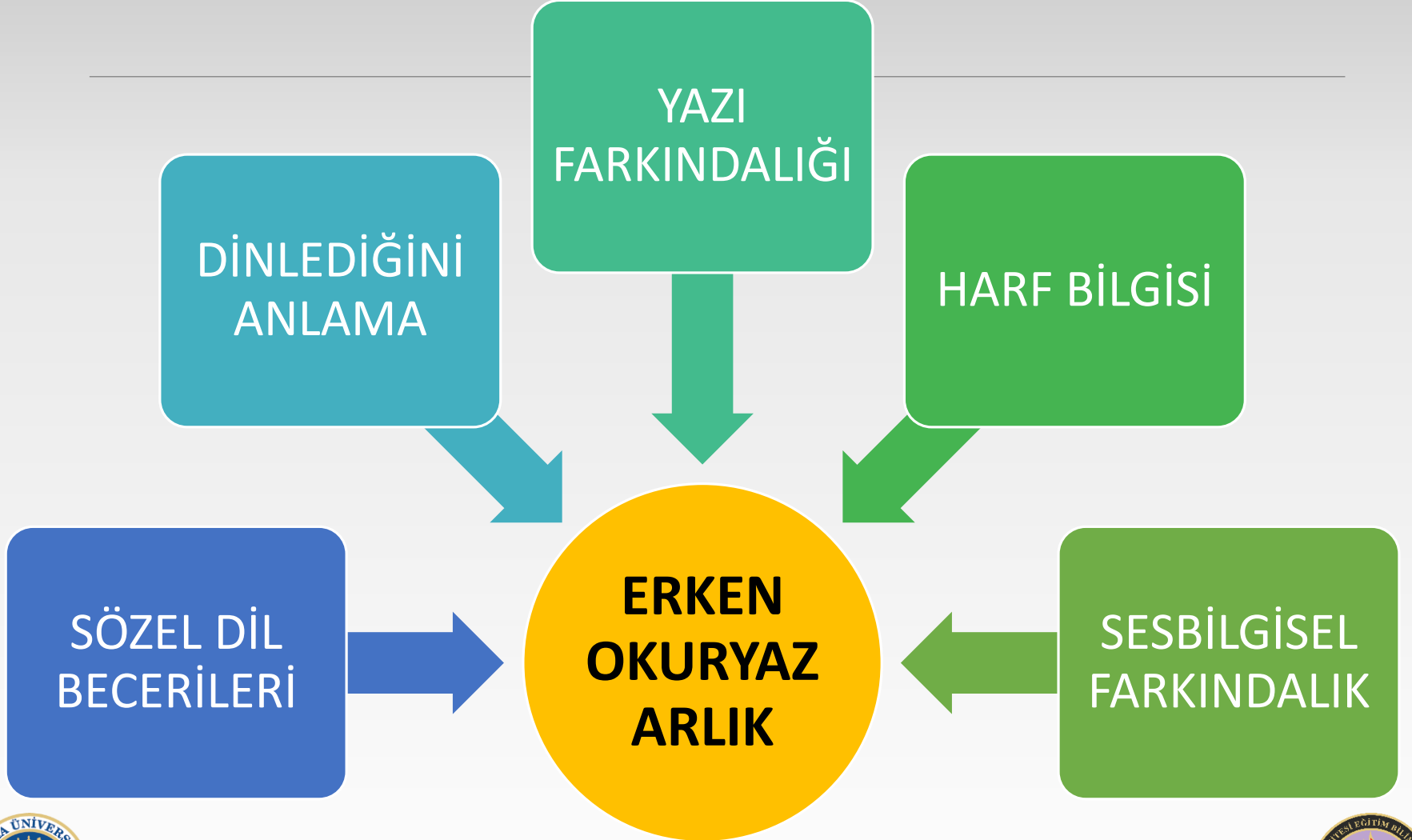

ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA PROGRAMI (EKOP)*

ÖGR. GÖR. DR.
BURCU KILIÇ TÜLÜ

*Bu program TÜBİTAK tarafından desteklenen 111K161 nolu proje kapsamında geliştirilmiştir.

TÜM BUNLAR NEDEN ÖNEMLİ?

**TÜM BU BECERİLERİ GELİŞTİRMENİN
EN KOLAY, EN UCUZ VE EN ETKLİ
YOLU İSE**

**ÇOCUĞUN YETİŞKİNLE BİRLİKTE
KİTAP OKUMASIDIR.**

ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMA PROGRAMI (EKOP)

- Yetişkin ve çocuk rolleri değişerek çocuk, yetişkinin yardımıyla öyküyü anlatan kişi konumuna geçmeyi öğrenir.
- Yetişkin ise aktif dinleyici ve soru soran konumundadır.
- Yetişkin öykünün okunması sırasında çocuklara konuşmaları için sık sık fırsatlar verir, sorular sorar, bilinmeyen sözcükleri açıklar.
- Okuma boyunca öğrenilen yeni sözcükleri tekrarlayarak öğrenilmesine yardım eder.

EKOP KİMLER İÇİNDİR?

- Tipik gelişim gösteren çocuklar
- Özel gereksinimli çocuklar
 - Söz öncesi dönemdeki çocuklar
 - Sözcük bilgisi, dili anlama, taklit, jest
 - Sözcük dönemindeki çocuklar

EKOP NE İŞE YARAR?

- Sözcük bilgisi
- Erken okuryazarlık becerileri
- Olumlu tutum ve alışkanlıklar
- Etkileşim
- Öyküleme becerileri
- Bilişsel beceriler (dikkat, bellek vb.)

Kitap seçimi nasıl olmalı? Nasıl kitap okunmalı?

Kitap Seçimi

- Seçtiğiniz kitaplardaki yazı ve resimlerin miktarına bakın. Bu dönemde çocuklar resimlerin bol olduğu kitaplardan daha çok hoşlanırlar.
- Kitabın içinde yer alan resimlerin yazılanlarla uyumlu olmasına dikkat edin. Resimlerin yazılarla ilişkili olması çocuğun yazılanları anlamasını kolaylaştıracaktır.

Kitap Seçimi

- Kitapta yer alan yazıların puntolarının yeterli büyüklükte olmasına dikkat edin. Çok küçük yazılmış yazılar bu dönemdeki çocuklar için uygun değildir.
- Kitabın içeriğinin şiddetten uzak ve çocuğun sosyal-duygusal gelişimine uygun olmasına dikkat edin.
- Kitapta kullanılan dilin açık ve çocukların anlayabileceği düzeyde yazılmış olmasına dikkat edin.

Kitap Seçimi

- Seçtiğiniz kitapların konusunun çocuğunuzun dikkatini çekecek türde olmasına dikkat edin. Çocuklar ilgilerini çeken şeyler üzerinde daha fazla zaman geçirmek isterler.
- Çocuğu öykü türündeki kitapların yanı sıra bilgi veren (ör. hayvanların yaşamı, doğa olayları vb.) türdeki kitaplarla da tanıştırın. Bu kitaplar çocuğunuzun genel bilgi düzeyinin artmasını destekleyecektir.

Kitap Seçimi

- Seçtiğiniz kitaplarda çocuğun anlamını bilmediği sözcükler olmasına dikkat edin. Bu sayede çocuğa yeni şeyler öğrenme fırsatı sunabileceksiniz.
- Bir kitabı birkaç kere okuyun. Bu uygulamayı farklı günlerde yapın. Bir kitabı kaç kere okuyacağınıza çocuğun size verdiği cevaplara bakarak ya da kitaptan sıkılıp sıkılmadığını değerlendirerek karar verin. Bu sayede çocuğa kitabı okurken kullandığınız yeni sözcükleri ve farklı cümle yapılarını birkaç kere duyma şansı yakalayacaktır.

ETKİLEŞİMLİ KİTAP OKUMAYI UYGULARKEN

Okuma Öncesinde
Gerçekleştirilmesi
Beklenen
Davranışlar

Okuma Sırasında
Gerçekleştirilmesi
Beklenen
Davranışlar

Okuma Sonrasında
Gerçekleştirilmesi
Beklenen
Davranışlar

Okuma Öncesinde Gerçekleştirilmesi Beklenen Etkileşimli Kitap Okuma Davranışları

-
- Okuyacağınız kitapları önce mutlaka siz okuyun.
 - Okuyacağınız kitabı seçmesi için ona fırsat verin. Bunun için iki kitap seçeneği sunmanız yeterli olacaktır.
 - Çocuğu kitabı kolayca görebileceđi ve rahat edeceđi bir pozisyonda oturtun.
 - Ortamda çocuğunuzun dikkatini dağıtacak şeyler (ör. açık bir televizyon, gürültülü bir ortam, oyuncak vb.) olmadığına dikkat edin.

-
- Kitabı okumadan önce çocuğunuz kitabı incelemek isterse izin verin.
 - Kitabın ön ve arka yüzünde neler olduđunu çocuđunuzla birlikte inceleyin.
 - Kitabın başlığını okuyun ve okurken başlığı parmağınızla işaret edin.
 - Kitabın ne hakkında olabileceğine dair sorular sorun.

-
- Kitabın yazarının/çizerinin adını okuyun ve yazarların/çizerlerin ne yaptığıyla ilgili konuşun.
 - Kitabı çocuğunuzun rahatça duyabileceği ve canlı bir ses tonuyla okuyun
 - Açık uçlu sorular sorun.
 - Çocuğun verdiği yanıtları genişleterek tekrar edin.
 - Çocuğun size yanıt vermesi için ona yeterli süreyi verdiğinizden emin olun.

Kitap başlığı ve kapak resmi için,

- Bu resimde neler görüyorsunuz?
- Sizce/sence bu nedir?
- Sizce/sence bu(resimde görülen öykü kahramanı veya nesne) ne yapıyor?
- Sizce/sence neden(resimdeki etkinlik).... ?
- Siz/sen hiç daha önce bunu yapan bir(resimde görülen öykü kahramanı veya nesne) gördünüz mü?
- Sizce/sence bu öykü ne hakkında veya öyküde neler anlatılıyor olabilir?
- *Çocukların verdiği cevaplara karşılık; Neden böyle düşündün? şeklinde sorular sorularak daha çok konuşmaları sağlanır.*

AÇIK UÇLU SORULAR SORDUK, ÇOCUKLARIN KONUŞMASINI SAĞLADIK. SONRA...?

BAŞLAT

DEĞERLENDİR

GENİŞLET

TEKRARLAT

AÇIK UÇLU SORULAR SORDUK, ÇOCUKLARIN KONUŞMASINI SAĞLADIK. SONRA...?

- Öğretmen: Küçük tavşan sizce neden koşuyor?
- Çocuk: Arkadaşına haber vermek için.
- Öğretmen: Evet, küçük tavşan arkadaşı sincaba yangını haber vermek için koşuyor.
- Çocuk: Tavşan sincaba yangını haber verecek.

Okuma Sirasında Gerçekleştirilmesi Beklenen Etkileşimli Kitap Okuma Davranışları

-
- Öyküdeki anlamı bilinmeyen sözcükler çocuk dostu terimler kullanılarak açıklanır.
 - Hedef sözcükler öykü okumadan önce kitap incelenerek çocukların bilmediği veya yeterince iyi bilmediği düşünülen sözcükler arasından seçilmelidir.
 - Hedeflenen sözcüğün kitapta resmi bulunuyor ise açıklarken aynı zamanda kitaptaki resimlerine de işaret edilir.
 - Resim yoksa?

-
- Hedef sözcükler ile çocukların kendi yaşamları arasında bağlantı kurmalarını sağlayacak örnekler verilir.
 - Hedef sözcüklere yönelik olarak çocuklar kendi örneklerini vermeleri için teşvik edilir.
 - Okuma sırasında uygun oldukça hedef sözcüklerin anlamları tekrarlanır.
 - Hedef sözcüklerin anlamlarının çocuklar tarafından tekrar edilmesi istenir.

-
- Hedef sözcüklerin sesbilgisel özelliklerine (sözcüğün ilk ve son seslerine) dikkat çekilir ve çocuklardan sesleri tekrar etmeleri istenir.
 - Öyküyü okurken zaman zaman durarak çocukların cümleyi tamamlamaları istenir. Bu, resmin yeterince ipucu sağladığı bir yere gelindiğinde veya öyküde tekrarlı cümlelerin olduğu bölümlerde yapılabilir.

-
- Öykü ile ilgili çocuklara “kim, ne, nerede, ne zaman” ve “niçin” soruları sorulur.
 - Çocukların kitaptaki bir resme bakarak resimde geçen olayları tanımlamaları istenir.
 - Çocukların olayların akışı ve sonucu hakkında tahminde bulunmalarını sağlayacak açık uçlu sorular sorulur.

-
- Çocuklara öyküde yer alan karakterler, olaylar ve durumlar ile kendi yaşamları arasında bağlantı kurmalarını sağlayacak sorular sorulur.
 - Çocuklara yeni okunan öykü ile daha önce okunmuş olan bir öykü arasında bağlantı kurmalarını sağlayacak sorular sorulur.
 - Çocukların yanıtları tekrarlanır ve genişletilir.

-
- Konuşmalarını pekiştirmek amacıyla çocukların öykü hakkındaki yorumları dinlenir.
 - *Çocukların öykü hakkındaki yorumları dinlenmeli ve konuşmanın devamının sağlanması için uygun sorular sorulmalıdır. Çocuğa yorumları hakkında konuşma fırsatı verilerek ifade edici dil becerilerinin gelişimine katkıda bulunulabilir.*
 - Çocuklar, katılımları ve sorulara verdikleri yanıtlar için sözel olarak ödüllendirilir.

-
- Kitaptaki yazılara dikkatini çekin.
 - Kitaptaki yazıları parmağınızla takip ettiğiniz bir anda durun ve nerden devam etmeniz gerektiğini çocuğunuza sorun.
 - Basit noktalama işaretlerini gösterin.
 - Kitapta söylenişi benzer sözcükler varsa bunları tekrar edin.

-
- Bildiđi harfler varsa bu harflerle bařlayan ya da içinde bu harflerin olduğu sözcükleri göstermesini isteyin.
 - Kitaplarda belirgin řekilde vurgulanan harflere dikkatini çekin.
 - Çocuğun tüm konuşma giriřimlerini destekleyin ve onu dinlediđinizi gösterin.
 - Kitap okuma esnasında çocuğun dikkatini izleyin.

Okuma Sonrasında Gerçekleştirilmesi Beklenen Etkileşimli Kitap Okuma Davranışları

-
- Çocuklardan okunan öyküyü özetlemeleri veya öyküdeki olay sırasını tekrar etmeleri istenir.
 - *Gerektiğinde ipuçları verilerek çocuğun özetlemesine veya olay sırasını tekrar etmelerine yardımcı olunabilir.*
 - Çocuklara öykünün gerçek olup olmadığı yönünde sorular sorulur.
 - Çocuklardan öykü için yeni bir son oluşturmaları istenir.

TEŞEKKÜR EDERİM...